

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 grudnia 2017 roku - znak (...) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 31 października 2017 roku, odmówił S. W. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że zgodnie z art. 24 ustawy emerytalnej, ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 roku emerytura przysługuje po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 65 lat dla mężczyzn o ile podlegał ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym. Zakład odmówił przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury, ponieważ nie udowodnił żadnego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu lub emerytalnemu i rentowemu. Dokumenty znajdujące się w Zakładzie nie potwierdzają zgłoszenia odwołującego się do ubezpieczeń społecznych w okresie od 1970 roku do nadal.

/decyzja z dnia 5 grudnia 2017 roku k. 22 akt ZUS/

Odwołanie od w/w decyzji złożył w dniu 15 grudnia 2017 roku wnioskodawca S. W. podnosząc, że latach 1970-1990 prowadził działalność w ramach działów specjalnych i z tego tytułu odprowadzał wysokie składki emerytalno - rentowe. Natomiast obecnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmawia skarżącemu prawa do emerytury.

/odwołanie z dnia 15 grudnia 2017 roku k. 3/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 15 stycznia 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację przedstawioną w zaskarżonej decyzji. Nadto wskazał, że załączone do odwołania dokumenty stanowią o prowadzeniu przez skarżącego działów specjalnych produkcji rolnej w ramach ubezpieczenia społecznego rolników (wnioskodawca podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie od dnia 1 lipca 1977 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku).

/odpowiedź na odwołanie z dnia 15 stycznia 2018 roku k. 22 -22v/

Pismem procesowym z dnia 2 marca 2018 roku wnioskodawca wskazał, że opłacał składka z gruntów i od dochodów z działów specjalnych, z gruntów była składka na niskim poziomie zaś z działów specjalnych składka była bardzo wysoka. Skarżący wskazał, że przyznana emerytura z KRUS dotyczy jedynie z gospodarstwa z gruntów. Nie uwzględniła ona działów specjalnych, ponieważ KRUS nie przyznaje z działów specjalnych emerytury za lata do 1990 roku. Wobec powyższego wniosek o przyznanie emerytury z działów specjalnych skierował bezpośrednio do ZUS, do którego do 1990 roku odprowadzał składki z gruntów i składki z działów specjalnych.

/pismo procesowe z dnia 2 marca 2018 roku k. 26/

Na rozprawie w dniu 3 lipca 2018 roku - poprzedzającej wydanie wyroku - wnioskodawca popiera odwołanie i oświadczył, że opłacał składki na ubezpieczenie do ZUS oraz podatki oraz, że ma obecnie emeryturę z KRUS w kwocie poniżej 1000 złotych. Natomiast pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania oraz podniósł, że sporne okresy podnoszone przez wnioskodawcę zostały zaliczone przy ustalaniu wysokości emerytury rolniczej. Wnioskodawca nie legitymuje się okresem odprowadzania składek na ubezpieczenie społeczne, a jedynie na ubezpieczenie społeczne rolników.

/stanowisko stron protokół rozprawy z dnia 3 lipca 2018 roku k. 54 -54v/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca S. W. urodził się (...).

/okoliczność bezsporna/

Wnioskodawca od dnia 2 stycznia 1970 roku nabył nieruchomość położoną w Ł. przy ul (...) o powierzchni 51 arów i 56 m².

/umowa sprzedaży z dnia 18 grudnia 1969 roku k. 2- 4 akt ZUS/

Od 1970 roku wnioskodawca prowadzi działalność gospodarczą - działły specjalne ogrodnictwo.

/informacja o okresach składkowych i nieskładkowych z dnia 31 października 2017 roku - akta ZUS - brak nr karty/

W dniu 4 września 1974 roku wnioskodawca stał się z mocy samego prawa właścicielem nieruchomości o powierzchni 0,9192 ha, położonego w Ł. przy ul. (...).

/akt własności ziemi z dnia 4 września 1974 roku k. 5- 5v akt ZUS/

Wnioskodawca w okresie od dnia 1 lipca 1977 roku do dnia 30 czerwca 1982 roku został zwolniony z obowiązku opłacania składki emerytalnej z uwagi, że rozpoczął prowadzenie gospodarstwa rolnego przed dniem 1 stycznia 1978 roku i do tej daty nie ukończył 35 lat życia.

/decyzja k. 6 akt ZUS, zaświadczenie KRUS nr 818 z dnia 27 października 2017 roku k. 7 -11 akt ZUS/

S. W. podlegał ubezpieczeniu w okresie od dnia 1 lipca 1977 roku do dnia 31 grudnia 1982 roku, od dnia 1 stycznia 1983 roku do dnia 31 grudnia 1990 roku i od dnia 1 stycznia 1991 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku.

/zaświadczenie KRUS nr 818 z dnia 27 października 2017 roku k. 7 -11 akt ZUS/

Ubezpieczony opłacał składki na Fundusz Emerytalny (...).

/nakaz płatniczy za 1982 rok k. 4; nakaz płatniczy za 1983 rok k. 6; dowody wpłat k. 5, k. 7, k. 9, k. 11 - 13v; nakaz płatniczy za 1984 rok k. 8; nakaz płatniczy za 1985 rok k. 10; nakaz płatniczy za 1990 rok k. 14; nakaz płatniczy za 1989 rok k. 15; nakaz płatniczy za 1986 rok k. 16/

Wnioskodawca ma ustalone prawo do emerytury rolniczej na podstawie przepisów obowiązujących po dniu 1 stycznia 2009 roku. Do emerytury rolniczej zostały uwzględnione okresy pracy w gospodarstwie rolnym od dnia 18 grudnia 1969 roku do dnia 30 czerwca 1977 roku oraz opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników od dnia 1 lipca 1977 roku do dnia 12 października 2017 roku. Ubezpieczony ma ustalone prawo do emerytury rolniczej na podstawie przepisów obowiązujących po dniu 1 stycznia 2009 roku.

/pismo KRUS z dnia 28 listopada 2017 roku k. 21 akt ZUS/

W dniu 31 października 2017 roku wnioskodawca złożył do Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. wniosek o emeryturę.

/wniosek z dnia 31 października 2017 roku - akta ZUS brak nr karty/

Zaskarżoną decyzją z dnia 5 grudnia 2017 roku - znak (...) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 31 października 2017 roku, odmówił S. W. prawa do emerytury.

/decyzja z dnia 5 grudnia 2017 roku k. 22 akt ZUS/

Decyzją z dnia 22 grudnia 2017 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, działając z urzędu, przeliczył S. W. emeryturę rolniczą od dnia 1 stycznia 2018 roku. Emerytura rolnicza składa się z części składkowej i części uzupełniającej. Część składkowa wynosi 44,42% emerytury podstawowej, tj. kwotę 393,76 zł

Do ustalenia części składkowej przyjęto:

- 5.50 lat opłacania składki na Fundusz Emerytalny (...) przypadające w okresie od dnia 1 lipca 1977 roku do dnia 31 grudnia 1982 roku po 1% emerytury podstawowej za każdy rok,

- 12.17 lat opłacania składki na Fundusz Ubezpieczenia Społecznego (...) w okresie od dnia 1 stycznia 1983 roku do dnia 31 grudnia 1990 roku łącznie po 1% emerytury podstawowej za każdy rok,

- 26.75 lat podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu po dniu 31 grudnia 1990 roku po 1% emerytury podstawowej za każdy rok. Wskaźnik wymiaru części składkowej wynosi 0.44.

Część uzupełniająca wynosi 753,47 tj. 85,00% emerytury podstawowej wynoszącej 886,44 zł. Wskaźnik wymiaru części uzupełniającej wynosi 0,85.

Łącznie emerytura rolnicza wynosi kwotę (...) 23 zł

/decyzja z dnia 22 grudnia 2017 roku k. 27- 27v/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy w Łodzi dokonał na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych. Stan faktyczny w sprawie niniejszej nie budzi wątpliwości.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną było, czy wnioskodawca ma wymagany staż ubezpieczeniowy.

Stało się tak dlatego, że ZUS zakwestionował możliwość zaliczenia wnioskodawcy do stażu ubezpieczeniowego okresów ubezpieczenia społecznego rolników od 1970 roku do 1990 roku, z uwagi na to, że okresy te zostały już uwzględnione wnioskodawcy przez KRUS przy ustalaniu prawa do emerytury. Zdaniem ZUS wyklucza to możliwość ponownego uwzględnienia tych okresów przy ustalaniu prawa do emerytury w powszechnym systemie emerytalnym. Organ rentowy powołał się w tej kwestii na brzmieniu art. 10 ust 1 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W myśl art. 10 ust. 1 i 2 cytowanej ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości oraz przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

- 1) okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,
- 2) przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,
- 3) przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury lub renty, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Regulacja ta ma charakter szczególny. Trzeba bowiem pamiętać, że zgodnie z art. 2 ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia na warunkach i w wysokości określonych w ustawie przysługują co do zasady ubezpieczonym i członkom rodziny pozostałym po ubezpieczonych. W myśl art. 4 pkt 13 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ubezpieczonym jest zaś osoba, która podlega ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym, określonym

w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, a także osoba, która przed dniem wejścia w życie ustawy podlegała ubezpieczeniu społecznemu lub zaopatrzeniu emerytalnemu, z wyłączeniem ubezpieczenia społecznego rolników. Definiując w ten sposób pojęcie ubezpieczonego na gruncie ubezpieczenia emerytalno - rentowego, ustawodawca akcentuje odrębność systemów ubezpieczenia społecznego na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t.: Dz. U. z 2016 r. poz. 963 z późn. zm.) i ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (j.t.: Dz. U. z 2015 r. poz. 794 z późn. zm.), które to systemy zostały oparte na odmiennych zasadach podlegania ubezpieczeniu, finansowania i udzielania świadczeń. W związku z tym przepisy zawarte w tych ustawach, normujące możliwość wzajemnego uwzględniania okresów ubezpieczenia, należy uznać za przepisy szczególne, które wymagają ścisłego interpretowania i ostrożnego stosowania.

Z kolei w myśl art. 10 ustęp 3 ustawy okresów, o których mowa w ust. 1 i 2, nie uwzględnia się, jeżeli zostały one zaliczone do okresów, od których zależy prawo do emerytury lub renty, na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Przepis art. 10 ust 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS koresponduje przy tym z art. 20 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, statuując zasadę niedopuszczalności podwójnego uwzględniania danego okresu, zarówno przy ustalaniu prawa do świadczenia z powszechnego ubezpieczenia emerytalnego i rentowego, jak i świadczeń z ubezpieczenia społecznego rolników.

Jak wynika z treści pisma KRUS z dnia 28 listopada 2017 roku przy ustalaniu prawa do emerytury rolniczej wnioskodawcy uwzględniono okresy pracy w gospodarstwie rolnym od dnia 18 grudnia 1969 roku do dnia 30 czerwca 1977 roku oraz opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników od dnia 1 lipca 1977 roku do dnia 12 października 2017 roku.

Wobec treści powyższego pisma ZUS stanął na słusznym stanowisku, że skoro do ustalenia prawa do emerytury KRUS zaliczył ww. okresy pracy we własnym gospodarstwie rolnym od dnia 18 grudnia 1969 roku do dnia 30 czerwca 1977 roku, w tym okres opłacania składek na ubezpieczenie od 1 lipca 1977 roku, to do ustalenia prawa do emerytury w powszechnym systemie emerytalnym nie może zaliczyć żadnego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu.

Przepis art. 10 ust. 3 ustawy uniemożliwia bowiem powtórne zaliczenie do stażu ubezpieczeniowego tych okresów, które przez KRUS zostały uwzględnione do ustalania uprawnień do emerytury rolniczej. Wymagany staż nie może być zatem zwiększony o okres, który został wykorzystany przy nabyciu prawa do emerytury z systemu ubezpieczenia społecznego rolników. Stosownie bowiem do treści art. 10 ust 3 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) wykluczone jest ponowne wykorzystanie do nabycia prawa do emerytury z systemu powszechnego tych okresów, które zostały zaliczone do nabycia prawa z systemu ubezpieczenia społecznego rolników (tak por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 7 listopada 2012 r. w sprawie III AUa 414/12).

Nie ma też możliwości aby obecnie zrezygnować z emerytury rolniczej na rzecz emerytury w powszechnym systemie emerytalnym. Sąd w niniejszej sprawie podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 8 maja 2007 r. w sprawie II UK 164/06, że dokonanie przez ubezpieczonego wyboru co do zaliczenia wskazanego okresu do okresu ubezpieczenia, od którego zależy prawo do emerytury w określonym systemie (pracowniczym lub rolniczym), uniemożliwia późniejsze zaliczenie tego samego okresu w innym systemie (art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników i art. 10 ust 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, t.j. Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 z późn. zm.). Przyznania prawa do emerytury nie można się zrzec ani zeń zrezygnować. Ustawa emerytalna przewiduje jedynie ustanie prawa do świadczenia, gdy ustanie którykolwiek z warunków tego prawa albo w razie śmierci osoby uprawnionej.

Skoro zatem wnioskodawca nie legitymuje się wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym, zaskarżona decyzja o odmowie przyznania mu prawa do emerytury jest zasadna.

Na marginesie wskazać jedynie należy, że powoływanie się przez wnioskodawcę na okoliczność opłacania wysokich składek z uwagi na prowadzenie działów specjalnych jako uprawniających do emerytury z ZUS nie było uprawnione.

W myśl art. 6 pkt 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników - przez gospodarstwo rolne rozumie się każde gospodarstwo służące prowadzeniu działalności rolniczej, a za tę ostatnią uważa się działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej i rybnej.

Zgodnie zaś z art. 6 pkt 5 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, pod pojęciem działu specjalnego rozumie się dział specjalny produkcji rolnej, o którym mowa w załączniku do ustawy.

Przedłożona przez wnioskodawcę dokumentacja świadczy jedynie o prowadzeniu przez niego działów specjalnych produkcji rolnej w ramach ubezpieczenia społecznego rolników, nie zaś o osobnej działalności uprawniającej w przyszłości do emerytury z funduszu ubezpieczeń społecznych ZUS. Jak już wskazano powyżej odwołujący się w okresie od dnia 1 lipca 1977 roku do dnia 31 grudnia 2017 roku podlegał jedynie ubezpieczeniu społecznemu rolników nie zaś równocześnie także ubezpieczeniu społecznemu pracowników. W tej sytuacji nie było możliwe - zgodnie z wnioskiem skarżącego - przyznanie prawa do emerytury z ZUS. A co za tym idzie decyzja organu rentowego była jak najbardziej prawidłowa.

Kierując się powyższym, Sąd Okręgowy w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie skarżącego.

ZARZĄDZENIE

Wyrok z uzasadnieniem i pouczeniem doręczyć wnioskodawcy .

7.08.2018

E.W